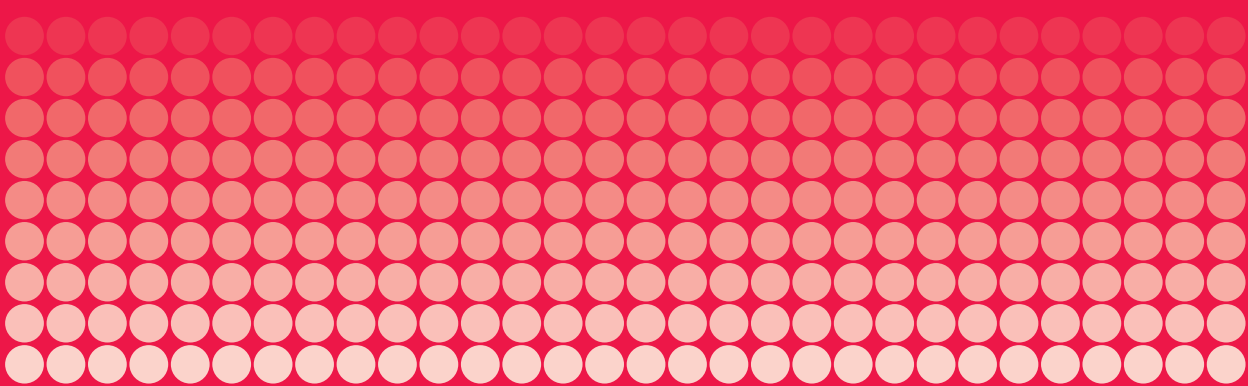

SIPRI YEARBOOK 2022

Armaments,
Disarmament and
International
Security

Sammanfattning på svenska

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE

Stockholms internationella fredsfnorskningsinstitut, SIPRI, grundades 1966 som ett oberoende forskningsinstitut med uppgift att studera v4apnade konflikter samt nedrustning och rustningskontroll. SIPRI tillhandah4aller fakta, analyser och rekommendationer, baserade p4 4ppna k4allor, till beslutsfattare, forskare, media och den intresserade allm4nheten.

THE SIPRI YEARBOOK

SIPRI:s 4rsbok presenterar fakta om v4rldens milit4rutgifter, internationell vapenhandel (vilket inkluderar s4v4l vapenf4rs4ljning som vapen givna som milit4rt st4d), vapenproduktion, k4rnvapen, st4rre v4pnade konflikter och multilaterala fredsoperationer samt analyser av internationell s4kerhet och str4vanden att begr4nsa rustningen.

I detta h4fte ges korta sammanfattningar av kapitlen i *SIPRI Yearbook 2022* samt n4gra exempel p4 den information som finns i bokens bilagor.

INNEH4LL

1. Inledning: Internationell stabilitet och m4nsklig s4kerhet 2021	1
Del I. V4pnade konflikter och konflikthantering 2021	
2. V4pnade konflikter, fredsprocesser och fredsoperationer v4rlden 4ver	2
3. V4pnade konflikter och fredsprocesser i Amerika	4
4. V4pnade konflikter och fredsprocesser i Asien och Oceanien	5
5. V4pnade konflikter och fredsprocesser i Europa	6
6. V4pnade konflikter och fredsprocesser i Mellan4stern och Nordafrika	7
7. V4pnade konflikter och fredsprocesser i Afrika s4der om Sahara	8
Del II. Milit4rutgifter och upprustning 2021	
8. Milit4rutgifter och vapenproduktion	10
9. Internationell vapenhandel	12
10. V4rldens k4rnvapenarsenaler	14
Del III. Icke-spridning, rustningskontroll och nedrustning 2021	
11. K4rnvapenedrustning, rustningskontroll och icke-spridning	16
12. Kemiska, biologiska och h4lsos4kerhetshot	18
13. Konventionell vapenkontroll och reglering av nya vapenteknologier	19
14. Produkter med dubbla anv4ndningsomr4den och vapenhandelskontroll	20
Bilagor	22

Kartor p4 sid. 9 tillskrivs Hugo Ahlenius, Norpil.

www.sipriyearbook.org

4vers4ttning: Nenne Bodell © SIPRI 2022

1. INLEDNING: INTERNATIONELL STABILITET OCH MÄNSKLIG SÄKERHET 2021

DAN SMITH

Kriget i Ukraina

Vid slutet av 2021 dominerade de ökande motsättningarna mellan Ryssland och Ukraina och mellan Kina och USA bilden av internationell säkerhet. Ingen av motsättningarna utvecklades till krig under 2021, men Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari 2022 chockade det internationella samfundet och gav ett eko som vida överskuggar andra kriser under 2021. Det underströks av de upprepade ryska varningarna om att användning av kärnvapen inte var uteslutet. Svaret från västländerna inriktas på att tillhandahålla militärt bistånd till Ukraina och på ekonomiska sanktioner mot Ryssland.

Krigets konsekvenser kommer att vara långtgående, med bland annat en allvarlig påverkan på en tryggad livsmedelsförsörjning globalt eftersom både Ryssland och Ukraina är stora livsmedelsproducenter. Den europeiska säkerhetsordningen är i förändring och globalt kommer de politiska och strategiska preferenserna också att påverkas. Motståndet mot Rysslands agerande i Ukraina var utbrett men inte totalt. I FN:s generalförsamling avstod 35 länder i mars 2022 från att rösta för en resolution som kritiserade Ryssland. Flera länder utmanade västs moraliska värderingar av krisen. I synnerhet Kina som tidigt i februari 2022 återigen bekräftat sin nära vänskap med Ryssland och fanns bland de länder som avstod att rösta.

Det bredare säkerhetsperspektivet 2021

Efter flera år med en betydligt försämrad internationell säkerhet innebar 2021 varken ytterligare försämring eller förbättring. Icke desto mindre var bevisen på en varaktig osäkerhet omfattande. Antalet väpnade konflikter förändrades endast lite och vid slutet av 2021 hade ingen fredsprocess av betydelse inletts. I augusti avslutades den tjugoåriga västliga interventionen i Afghanistan med ett misslyckande. Den väpnade konflikten i Etiopien fortgick utan något egentligt internationellt initiativ för att minska våldet. Världens militärutgift fortsatte öka, vilket de gjort varje år sedan 2015, och översteg 2000 miljarder dollar. De nio kärnvapenstaterna uppgraderade alla sina kärnvapenarsenaler. Den långsiktiga påverkan av klimatförändringar och covid-19-pandemin fortsatte under 2021.

Nya vägar till internationellt samarbete

Vid FN:s 26:e klimatkonferens (COP26) i november 2021 utfärdade USA och Kina ett gemensamt uttalande om ökade klimatåtgärder vilket var ett välkommet tecken på att stormakterna fortfarande kan samarbeta om vissa globala problem. En samlad bild visar emellertid att det internationella systemet inte lyckas och att stormakterna inte fokuserar på svara att på de stora utmaningarna för mänsklig säkerhet. En väg framåt kan finnas i FN:s generalsekreterares rapport från 2021 *"Our common agenda"*, vilken kartlägger ett tillvägagångssätt för att angripa alla nuvarande problem och kriser. För att tillämpas behöver rapporten stöd från en stor, mångsidig och tillräckligt effektiv koalition av länder, FN-systemet och regionala multilaterala organisationer samt från civilsamhällets organisationer. ●

2. VÄPNADE KONFLIKTER, FREDSPROCESSER OCH FREDOPERATIONER VÄRLDEN ÖVER

Väpnade konflikter pågick i åtminstone 46 länder under 2021 (en mindre än under 2020): åtta stycken i Amerika, nio i Asien och Oceanien, tre i Europa, åtta i Mellanöstern och Nordafrika (MENA) och 18 stycken i Afrika söder om Sahara. Likt tidigare år pågick de flesta inom ett land (inomstatliga), mellan regeringstrupper och en eller flera beväpnade icke-statliga grupper. Tre var större väpnade konflikter med fler än 10 000 konfliktrelaterade dödsfall under året: Afghanistan, Jemen och Myanmar. Totalt 19 konflikter var högintensiva väpnade konflikter med 1000–9999 konfliktrelaterade dödsfall: Nigeria, Etiopien, Mexiko, Syrien, Demokratiska republiken Kongo, Brasilien, Somalia, Irak, Burkina Faso, Sydsudan, Mali, Sudan, Centralafrikanska republiken, Niger, Kamerun, Pakistan, Colombia, Moçambique och Filippinerna. Endast tre

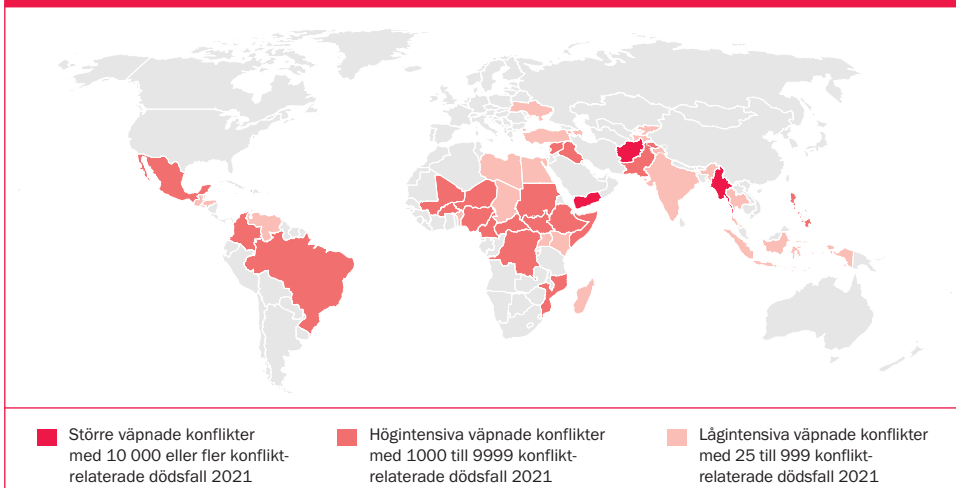
väpnade konflikter utkämpades mellan stater: gränssammanstötningar mellan Indien och Pakistan, mellan Armenien och Azerbajdzjan samt mellan Kirgizistan och Tadzjikistan. Två andra väpnade konflikter var strider mellan regeringstrupper och väpnade grupper som eftersträfvade makten (mellan Israel och palestinska grupper samt mellan Turkiet och kurdiska grupper).

Väpnade konflikter och dess konsekvenser

Det beräknade antalet konfliktrelaterade dödsfall ökade till omkring 150 000 under 2021, vilket var 13 procent fler än under 2020. Ökningen berodde till stor del på betydligt fler dödsfall i Asien och Oceanien. En ökning med 59 procent från 2020, de flesta i Afghanistan, Myanmar och Pakistan samt i Afrika söder om Sahara med en ökning med 19 procent. De konfliktrelaterade dödsfallen i MENA-regionen minskade för tredje året i rad.

Även om konfliktrelaterade dödsfall allmänt haft en nedåtgående trend under de senaste åren verkar andra effekter av väp-

VÄPNADE KONFLIKTER 2021

Not: Gränserna på kartan innebär inte att de godkänns av SIPRI.

OSÄKER LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING

Väpnade konflikter var 2021 fortsatt en av de främsta orsakerna till osäker tillgång på mat. På grund av den tredubbla påverkan av konflikter, klimatchocker och socioekonomiska konsekvenser av covid-19-pandemin, löpte ett rekordstort antal människor, 283 miljoner i 80 länder, en stor risk för en osäker livsmedelsförsörjning 2021, en ökning från 270 miljoner i 79 länder 2020.

nade konflikter (ibland i kombination med ytterligare faktorer) blivit allvarligare, som t ex flyktingströmmar, osäker livsmedelsförsörjning, humanitära behov och brott mot internationell humanitär rätt.

Fredsavtal

De flesta fredsprocesser avstannade eller drabbades av allvarliga bakslag under 2021. Några av de största minskningarna av väpnat våld under 2021 skedde emellertid där vapenvilor och maktodelningsavtal slutits under 2020, t ex i Libyen, Nagorno-Karabakh och Syrien. Covid-19-pandemin hade 2021 mycket liten påverkan på väpnade konflikter. I de flesta fall fortgick de väpnade konflikterna på samma nivå, eller till och med i ökad intensitet.

Trender för multilaterala fredsoperationer

Under 2021 pågick 63 multilaterala fredsoperationer, en mer än föregående år. Tre operationer avslutades under 2021: den Nato-ledda utbildnings- och rådgivningsinsatsen (RSM) i Afghanistan, Afrikanska unionens uppdrag i Burundi med observatörer för mänskliga rättigheter och militära experter samt OSSE:s observatörsuppdrag vid de ryska kontrollpunkterna Gukovo och Donetsk. Fyra operationer inleddes: FN:s specialuppdrag för att bistå Sudan med stöd för övergången från diktatur till demokratiskt styre, det rysk-turkiska gemensamma

övervakningscentret i Azerbajdzjan, Södra Afrikas utvecklingsorganisations uppdrag i Moçambique samt EU:s militära utbildningsuppdrag i Moçambique.

Antalet anställda i multilaterala fredsoperationer minskade med 12 procent under 2021. Den 31 december 2021 var antalet anställda 111 858 personer. Minskningen berodde till stor del på nedstängningen av två multilaterala fredsoperationer, särskilt RSM i Afghanistan och Afrikanska unionens–FN:s gemensamma fredsuppdrag i Darfur, vilket avslutade sitt uppdrag den 31 december 2020. FN är fortsatt den största organisationen på området med ansvar för en tredjedel av alla multilaterala fredsoperationer och mer än två tredjedelar av all personal.

AU:s uppdrag i Somalia (AMISOM) var fortsatt den största multilaterala fredsoperationen under 2021. Etiopien bidrog fortsatt med flest soldater tillsammans med Uganda och Bangladesh. Efter att ha minskat 2020 ökade åter antalet stridsrelaterade dödsfall i FN:s fredsoperationer under 2021. FN:s stabiliseringsinsats i Mali var fortsatt den FN-operation med både flest stridsrelaterade dödsfall och totala dödsfall.

Antalet operationer som av SIPRI inte definieras som "multilaterala fredsoperationer" fortsatte öka under 2021 genom inrättandet av ett gemensamt internationellt "fredsbevarande uppdrag" till Solomonöarna. Ytterligare en trend under 2021 var den intensifierade geopolitiska rivaliteten mellan västländerna och Ryssland och Kina, vilket påverkade uppdragens mandat, avslutande och omorganisation. ●

3. VÄPNADE KONFLIKTER OCH FREDSPROCESSER I AMERIKA

Ett flertal väpnade konflikter som enligt internationell rätt kunde klassas som icke-internationella väpnade konflikter pågick i Colombia och Mexiko. Ytterligare sex länder i Amerika (Brasilien, El Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras och Venezuela) upplevde höga nivåer av väpnat våld under 2021 och definierades av SIPRI som länder med väpnade konflikter baserat på antalet stridsrelaterade dödsfall. Under året pågick tre multilaterala fredsoperationer i Amerika, två i Colombia och en i Haiti.

Nordamerika och Karibien

Tre inhemska väpnade konflikter pågick i Mexiko: mellan den mexikanska regeringen och Sinaloakartellen, mellan regeringen och Jaliscokartellens nya generation (*Cártel Jalisco Nueva Generación*) samt sinsemellan de två kartellerna. Dessutom förekom brottslighet och våld från hundratals mindre gäng och fraktioner samt regerings truppers utbredda brott mot mänskliga rättigheter.

Mordet på Haitis president ökade den politiska instabiliteten. Genom extrem fattigdom, korruption, omfattande gängvåld och naturkatastrofer ökade de stora flyktingströmmarna.

Centralamerika

De väpnade konflikterna i El Salvador, Guatemala och Honduras under 2021 berodde alla gängvåld. Två av Amerikas mest ökända gatugäng har särskilt stor påverkan i alla tre länderna, nämligen de rivaliserande gängen *Mara Salvatrucha (MS13)* och *18th Street Gang (Barrio 18)*. I El Salvador och Guatemala ökade våldet, auktoritärismen och korruptionen under 2021. I Honduras slutade året mer hoppfullt genom att

Xiomara Castro valdes till president, den enda kvinnliga ledaren i Centralamerika. Trots detta är landet fortsatt ansatt av höga nivåer av fattigdom, våldsamma brott och korruption.

Sydamerika

I Colombia fortsatte minst tre parallella och överlappande konflikter under 2021: mellan regeringstrupper och Nationella befrielsearmén (*Ejército de Liberación Nacional, ELN*), mellan regeringen och avhoppare från Colombias revolutionära väpnade styrkor-folkets armé (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia-Ejército del Pueblo, FARC-EP*) samt mellan ELN och den paramilitära självförsvarsgruppen *Autodefensas Gaitanistas de Colombia (AGC)*.

I Brasilien sågs under 2021 en ökning av strids- och konfliktrelaterade dödsfall och våldet mot civila orsakade lika många dödsfall som strider. De väpnade konflikterna i Brasilien är komplexa och svåra att definiera. Omkring 57 procent av de 2620 stridsrelaterade dödsfallen kunde hänföras till våld mellan regeringstrupper och oidentifierade väpnade grupper eller våld mellan polis och politiska milisgrupper, medan 42 procent skedde i våld mellan milisgrupperna.

I Venezuela begick regeringstrupper våldshandlingar när staten utmanade gäng och väpnade grupper över förlorad kontroll i delar av landet. ●

4. VÄPNADE KONFLIKTER OCH FREDSPROCESSER I ASIEN OCH OCEANIEN

Under 2021 pågick väpnade konflikter i nio länder i Asien och Oceanien, två fler än under 2020. I Sydasiens pågick konflikter i tre länder: Afghanistan (ett stort internationaliserat inbördeskrig), Indien (lågintensiva inomstatliga gränskonflikter och regionala väpnade konflikter) och Pakistan (högtintensiva inomstatliga gränskonflikter och regionala väpnade konflikter). Fyra konflikter pågick i Sydostasien: en större väpnad konflikt i Myanmar samt lågintensiva inomstatliga regionala väpnade konflikter i Indonesien, Filippinerna och Thailand. I Centralasien pågick en ny lågintensiv inomstatlig konflikt mellan Kirgizistan och Tadzjikistan. Det totala antalet konfliktrelaterade dödsfall i Asien och Oceanien ökade med 59 procent under 2021, efter att ha minskat med nästan 50 procent under 2020.

Tre oroande trender i regionen fortsatte under 2021: (a) den växande rivaliteten mellan Kina och USA tillsammans med en alltmer orubblig kinesisk utrikespolitik; (b) hoten och konflikterna som kan rubriceras som terrorism eller terrorismbekämpning och involverar både statliga och icke-statliga aktörer; (c) den fortsatta påverkan av väder- och klimatrisker.

Fredsprocesser

Endast i ett fåtal av de väpnade konflikterna pågick eller startades nya fredsprocesser under 2021. Sydkorea och Nordkorea kom tillsammans med Kina och USA ”i princip” överens om att deklarerat ett formellt slut på Koreakriget. En ny vapenvila kom till stånd mellan Indien och Pakistan i deras pågående väpnade konflikt om Kashmir samt en lätt upptining i kinesisk-indiska relationer.

AFGHANISTAN

I Afghanistan avslutades kriget genom Talibanernas maktövertagande och det slutliga tillbakadragandet av Natos och de amerikanska trupperna. Den afghanska regeringens snabba sönderfall och Talibanernas triumferande återkomst till makten reste ett flertal frågor om deras förmåga att styra och ena landet, för framtiden för mänskliga rättigheter och kvinnornas roll i samhället samt hur regionens länder och det övriga världssamfundet skulle reagera.

Fem multilaterala fredsoperationer pågick i regionen under 2021, samma antal som under 2020.

Myanmar

En militärkupp i Myanmar i början av februari 2021 ändade en relativt kort period av civilt styre och ledde till ökade protester och våld. Den väpnade konflikten gick från att vara lågintensiv till en större väpnad konflikt med mer än 11 000 konfliktrelaterade dödsfall under året. Vid slutet av året hade regeringstrupper och en motståndskoalition löst sammansatt av etniska väpnade grupper och civila milisgrupper, fastnat i ett våldsamt dödläge som regional diplomati inte såg ut att kunna bryta. Förutom väpnat våld och regimens förtryck stod Myanmar inför en växande humanitär kris med en djupare ekonomisk recession, fler internflyktingar, en kollapsande hälsovård och ökande fattigdom och en otrugg livsmedelsförsörjning. ●

5. VÄPNADE KONFLIKTER OCH FREDSPROCESSER I EUROPA

I Europa pågick två väpnade konflikter under 2021. Den inomstatliga gränskonflikten om kontrollen över Nagorno-Karabach mellan Armenien och Azerbajdzjan samt den lågintensiva internationaliserade regionala väpnade konflikten i Ukraina. Den massiva ryska militära uppbyggnaden nära Ukrainas gränser under senare delen av 2021 ökade farhågorna för att konflikten i Ukraina skulle eskalera till en större mellanstatlig väpnad konflikt, vilket hände i februari 2022.

Ukraina

Europas största territoriella konflikt har pågått i Ukraina sedan Rysslands annektering av Krim i mars 2014 och efterföljande utbrott av väpnad konflikt i det område som ofta benämns Donbass i östra Ukraina. Efter att ha legat på en låg nivå i månader eskalerade den väpnade konflikten i Donbass igen under mars och april 2021 då ryskstödda rebeller och ukrainska regeringstrupper drabbade samman i strid med avtalet om vapenvila från juli 2020.

Spänningarna ökade alltmer när Ryssland placerade ut ytterligare tiotusentals trupper längs gränsen till Ukraina under våren 2021. När fredssamtalen upphörde i november placerade Ryssland återigen ut tusentals trupper nära gränsen till Ukraina trots att endast delar av trupperna utplacerade i april dragits tillbaka. Trots att Rysslands motiv och mål framstod som medvetet tvetydiga verkade president Vladimir Putin vid den här tidpunkten använda hotet om en invasion för att säkra både ett mer undfallande Ukraina och omfattande förändringar av den europeiska säkerhetsordningen och samtidigt visa sin styrka för den ryska befolkningen.

Varaktiga motsättningar mellan Ryssland och resten av Europa

De varaktiga motsättningarna mellan Ryssland och resten av Europa rör förutom konflikten i Ukraina flera frågor som t ex cyberattacker, behandlingen av den ryska oppositionsledaren Aleksej Navalnyj, den politiska krisen i Belarus samt det förstärkta bilaterala säkerhetssamarbetet mellan Kina och Ryssland. I december 2021 kulminerade motsättningarna då Ryssland införde den serie samtal som skulle föras under januari 2022 med USA och Nato lade fram två avtalsförslag med säkerhetskrav. Trots att det fanns mycket lite i texterna som det var sannolikt att USA eller Nato skulle acceptera, betonade Ryssland att om dokumenten inte godkändes skulle det leda till ett allvarligt men ospecificerat militärt svar.

Olösta konflikter

På andra håll i Europa fanns varaktiga spänningar genom vilande men olösta konflikter i postsovjjetiska områden, västra Balkan och på Cypern. Vapenvilan från november 2020 mellan Armenien och Azerbajdzjan höll till stor del i de områden där det fanns ryska fredsbevarare, men i andra områden förekom sporadiska sammanstötningar och brott mot vapenvilan och de stridsrelaterade dödsfallen låg fortsatt över nivån för väpnad konflikt. Det fanns också betydande och komplexa säkerhetsutmaningar i Europas södra grannskap, särskilt i östra Medelhavet.

Under 2021 pågick det 19 multilaterala fredsoperationer i Europa, en mer än året innan. ●

6. VÄPNADE KONFLIKTER OCH FREDSPROCESSER I MELLAN-ÖSTERN OCH NORDAFRIKA

Väpnade konflikter pågick i åtta länder i Mellanöstern och Nordafrika (MENA) under 2021, samma antal som under 2020: Egypten, Irak, Israel (Palestina), Libanon, Libyen, Syrien, Turkiet och Jemen. Det totala antalet konfliktrelaterade dödsfall i regionen minskade för fjärde året i rad och har minskat med nästan 75 procent sedan 2017. Kriget i Jemen var regionens enda större väpnade konflikt med fler än 10 000 årliga dödsfall. Förutom Irak och Syrien där de väpnade konflikterna var högintensiva var regionens övriga konflikter lågintensiva. Flera av konflikterna var sammankopplade där regionala och internationella styrkor var inblandade tillsammans med ett flertal icke-statliga aktörer. Under 2021 pågick 14 multilaterala fredsoperationer i MENA-regionen, samma antal som under 2020.

Sammanlänkade och komplicerade väpnade konflikter i Irak, Syrien och Turkiet

Situationen i Syrien var fortsatt instabil under 2021. Turkiet och dess allierade syriska milisgrupper intensifierade sina attacker i de kurdkontrollerade områdena i nordöstra Syrien. Den av Turkiet och Ryssland förmedlade vapenvilan i Idlib-provinsen som slöts i mars 2020 förblev i kraft. Irak var fortsatt en instabil stat, med svaga institutioner och en växande klyfta mellan regeringen och milisgrupper. Turkiet fortsatte sina militära operationer i norra Irak och den utdragna väpnade konflikten i sydöstra Turkiet fortsatte.

ISRAEL – PALESTINAKONFLIKTEN

De underliggande krafterna i Israel-Palestinakonflikten var desamma 2021. Konflikten i Gaza trappades upp igen i maj 2021 genom ett 11-dagars krig mellan Israel och Hamas, det fjärde på 14 år. Konflikten i Gaza utlöste även oroligheter på Västbanken och en unik generalstrejk bland palestinier i Israel, Gaza och Västbanken samt stora gatuprotester och våldsamheter i Israels städer med blandad befolkning.

Nordafrika

Det egyptiska lågintensiva upproret i Sinai fortsatte under 2021. Den 40-åriga territoriella konflikten om Sahariska arabiska demokratiska republiken (Västsahara) mellan Marocko och Folkfronten för Saqia el-Hamras och Rio de Oros befrielse (Front Polisario) blossade upp igen och bidrog till ökade motsättningar mellan Algeriet och Marocko. En internationellt stödd vapenvila i Libyen från oktober 2020 höll till stor del under 2021. Senareläggandet av valen i december 2021 bidrog till att osäkerheten kring fredsbyggandets färdplan ökade, trots att en ny interimistisk enhetsregering tillsattes för första gången sedan 2014.

Jemen

Inbördeskriget i Jemen fortsatte under hela året och förvärrade en av världens värsta humanitära kriser ytterligare, med mer än en halv miljon människor på randen till hungersnöd. Vid slutet av 2021, efter mer än sju år av territoriellt sönderfall, växande väpnade grupper och delkonflikter, trappades konflikten upp igen och utsikterna för en politisk lösning var fortsatt avlägsen. ●

7. VÄPNADE KONFLIKTER OCH FREDSPROCESSER I AFRIKA SÖDER OM SAHARA

Under 2021 pågick det väpnade konflikter i åtminstone 18, av totalt 49 länder i Afrika söder om Sahara. I tolv länder var konflikterna högintensiva: Burkina Faso, Kamerun, Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Mali, Moçambique, Niger, Nigeria, Somalia, Sydsudan och Sudan. I sex länder pågick lågintensiva, regionala väpnade konflikter: Benin, Burundi, Tchad, Kenya, Madagaskar och Uganda. Elva av de 18 länder beräknades ha fler stridsrelaterade dödsfall under 2021 än under 2020 och regionen såg en total ökning av dödsfallen med runt 19 procent.

Nästan alla väpnade konflikter var internationaliserade genom bland annat externa statliga aktörer och gränsöverskridande aktiviteter av väpnade grupper och kriminella nätverk. Konfliktodynamik och etniska och religiösa spänningar hade ofta sitt ursprung i en kombination av svaga stater, korruption, ineffektiv grundläggande service, konkurrens om naturresurser, ojämlikhet och en känsla av marginalisering. Säkerhetsproblemen i Afrika söder om Sahara under 2021 formades också av väpnade grupper och kriminella nätverk, våldsamheter vid val och osäker vattentillgång samt klimatförändringens ökade inverkan. Under året genomfördes fyra militärkupper, i Tchad, Guinea, Mali och Sudan, medan tre kupper misslyckades, i Centralafrikanska republiken, Niger och Sudan. En ökning jämfört med 2020 då endast en kupp genomfördes i regionen (i Mali). Inga betydande framsteg gjordes i regionens fredsprocesser under 2021, även om Afrika söder om Sahara hade

KONFLIKTEN I TIGRAY

Den väpnade konflikten mellan regerings- trupper och Tigreanska folkets befrielsefront i Tigray-regionen i norra Etiopien förvärrades under 2021 genom att konflikten utvidgades till de angränsande regionerna Amhara och Afar och orsakade en fördjupad humanitär kris. Krigets intensitet varierade kraftigt under 2021 och vid slutet av året nåddes ett dödläge.

fler multilaterala fredsoperationer än någon annan region i världen, 22 stycken.

Västafrika

Burkina Faso, Mali, Niger och Nigeria var Västafrikas främsta oroshärdar under 2021, främst beroende på attacker från väpnade grupper som till viss del opererade över nationsgränserna. Säkerhetsstyrkor tillsammans med nationella, regionala och internationella styrkor samt lokala självförsvarsgrupper försökte hejda dessa väpnade grupper. Frankrike meddelade i juni 2021 en neddragning av de 5000 trupperna i Operation Barkhane i Mali och att de skulle ersättas med den under 2020 inrättade europeiska multinationella Task Force Takuba. Säkerhetssituationen i Nigeria försämrades under 2021. De stridsrelaterade dödsfallen ökade med 27 procent jämfört med 2020, till stor del beroende på ett stort antal konflikter mellan bönder och herdor i de centrala delarna av landet, en kraftig ökning av kriminaliteten i nordväst och intensifierade uppror av separatister i sydväst.

Centralafrika

De omfattande våldsamheterna i östra Demokratiska republiken Kongo fortsatte när externa och kongolesiska väpnade grupper deltog i ett flertal väpnade konflik-

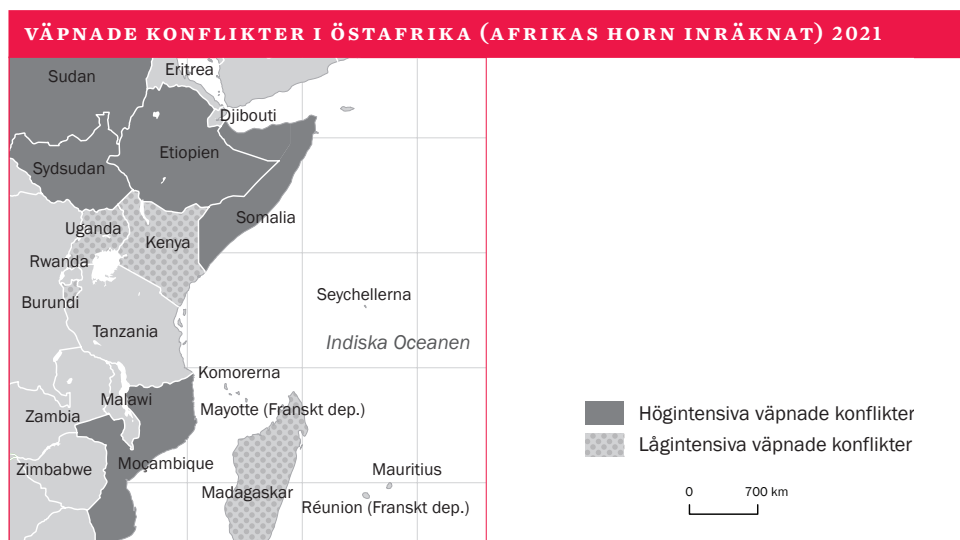
ter med regeringstrupper samtidigt som våldet mellan olika folkgrupper åter flammade upp. I Kamerun fortsatte de engelsktalande separatisternas revolt i sydvästra och nordvästra delarna av landet, samtidigt som upproret i norr fortfarande pågick. I Centralafrikanska republiken försämrades säkerhetssituationen ytterligare när regeringstrupper, stödda av ryska privata säkerhetsföretag och rwandiska styrkor stred för att återta områden från väpnade grupper. På grund av det växande inflytandet av de ryska privata säkerhetsföretagen avbröt Frankrike i juni 2021 bistånd och militärt samarbete med Centralafrikanska republiken och EU avbröt sina militära utbildningsaktiviteter i december.

Östafrika

I nio av Östafrikas 22 länder eller regioner pågick väpnade konflikter under 2021. En pågående och kraftig upptrappning av det storskaliga väpnade våldet sågs särskilt i fem länder, Etiopien, Moçambique, Soma-

lia, Sydsudan och Sudan. Våldet har lett till att det finns mer än 9,6 miljoner internflyktingar och att mer än 4,7 miljoner människor blivit flyktingar. Allvarliga brott mot mänskliga rättigheter begicks fortsatt i regionen och minst 33,8 miljoner människor led av akut matbrist.

Upproret i Cabo Delgado i norra Moçambique fortsatte under året och ledde till en regional militär intervention i juli 2021. Roten till konflikten, en mer rättvis fördelning av provinsens mineral- och kolväteresurser angreps emellertid inte. I Somalia var al-Shabab fortsatt ett stort hot trots närvaron av Afrikanska unionens fredsoperation. Vissa framsteg gjordes i Sydsudan för att implementera 2018 års fredsavtal, men våldet fortsatte påverka grupper i hela landet. Trots fredsfördraget som slöts i Juba i oktober 2020 försämrades situationen under 2021. I oktober genomfördes en militärkupp och de stridsrelaterade dödsfallen nästan fördubblades under året. ●

Not: Gränserna på kartan innebär inte att SIPRI godkänner dem.

8. MILITÄRUTGIFTER OCH VAPENPRODUKTION

Världens militärutgifter ökade 2021 för sjunde året i rad för att nå 2113 miljarder dollar och översteg 2000 miljarder dollar för första gången. De stod för 2,2 procent av världens bruttonationalprodukt (BNP) och motsvarade 268 dollar per person. Utgifterna var 0,7 procent högre än 2020 och 12 procent högre än 2012. Den uppåtgående trenden påverkades inte av covid-19-pandemins konjunktursvängningar.

Även om mer pengar lades på militären i absoluta tal, steg ländernas totala budgetar mer än försvarsbudgeterna. Under 2021 lade länder i medeltal 6 procent av de totala statliga utgifterna på sin militär. Det var en minskning från 6,1 procent 2020 och 6,6 procent 2012. Länderna lägger mer pengar på militären, men anslår ännu mer till icke-militära utgifter.

Möjlighetskostnader

De 2000 miljarder dollar som läggs på militären innebär en förlorad möjlighet att nå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och målen i 2015 års Parisavtal om klimatförändringar. Genom att omfördela en liten del av summan till målen skulle säkerheten förbättras i vidare mening och bidra till att nå de globala målen för hållbar utveckling. Flera FN-initiativ för att vända den uppåtgående trenden för militärutgifter bekräftades återigen under 2021, däribland ett upprop från FN:s generalsekreterare om en skyndsamt minskning av överdrivna militärutgifter och större investeringar i social infrastruktur och mänsklig säkerhet.

Regionala utgiftsmönster

Afrikas militärutgifter ökade med 1,2 procent, vilket var en ökning för tredje året i

VÄRLDENS MILITÄRUTGIFTER 2021

Region	Utgifter (miljarder \$)	Förändring (%)
Afrika	(39,7)	1,2
Nordafrika	(19,6)	-1,7
Afrika söder om Sahara	20,1	4,1
Amerika	883	-1,2
Centralamerika och Karibien	11,0	-2,5
Nordamerika	827	-1,2
Sydamerika	45,3	-0,6
Asien och Oceanien	586	3,5
Centralasien	1,8	-0,8
Ostasien	411	4,9
Oceanien	35,3	3,5
Sydasien	95,1	0,8
Sydostasien	43,1	-2,3
Europa	418	3,0
Central- och Västeuropa	342	3,1
Östeuropa	76,3	2,3
Mellanöstern	(186)	-3,3
Världen totalt	2 113	0,7

() = osäker uppskattning.

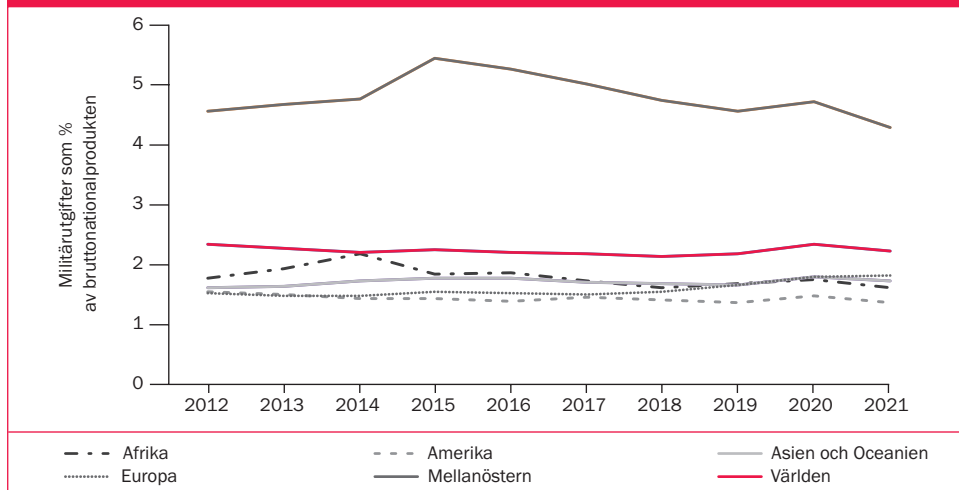
Not: Militärutgifterna är angivna i löpande priser och växelkurser i amerikanska dollar. Förändringar är angivna i reella termer baserade på fasta priser (2020), amerikanska dollar.

rad. Nigerias ökning med 56 procent, till 4,5 miljarder dollar, var den högsta årliga ökningen sedan 1975 och påverkade den regionala trenden avsevärt.

Militärutgifterna i Amerika minskade med 1,2 procent. Trenderna i regionen drevs till stor del av USA:s utgifter. USA har världens högsta militärutgifter och de uppgick till 801 miljarder dollar 2021, vilket motsvarade 38 procent av totalen. Det innebär en nominell ökning med 2,9 procent, men i reala termer en minskning med 1,4 procent, beroende på den högsta inflationen sedan 1982. USA avslutade 2021 sin nästan tjuugoåriga militära närvaro i Afgha-

MILITÄR BÖRDA ENLIGT REGION 2012-21

nistan. Åren mellan 2001 och 2021 spenderade den amerikanska administrationen över 2300 miljarder dollar på kriget där, varav 85 miljarder lades på att förstärka de afghanska säkerhetsstyrkorna.

Militärutgifterna i Asien och Oceanien ökade med 3,5 procent och den oavbrutna uppåtgående trend som pågått sedan 1989 fortsatte. Kinas militärutgifter beräknades till 293 miljarder dollar, de näst högsta i världen under 2021. Det innebar en ökning med 4,7 procent jämfört med 2020. Utgifterna ökade även i andra stora regionalmakter: 0,9 procent i Indien, 7,3 procent i Japan och 4,7 procent i Sydkorea.

Ökade geopolitiska motsättningar var en betydande orsak till den treprocentiga ökningen av militärutgifterna i Europa. Rysslands militärutgifter ökade 2021 för tredje året i rad. Ökningen var 2,9 procent och utgifterna nådde 65,9 miljarder dollar. Den militära budgeten reviderades uppåt under året, vilket förmodligen reflekterade uppbygganden av de ryska styrkorna vid den ukrainska gränsen.

Militärutgifterna minskade i Mellanöstern med 3,3 procent 2021. Till stor del berodde det på att Saudiarabien som stod för 30 procent av regionens totala utgifter minskade sin utgifter med 17 procent. Delar av den regionala minskningen uppvägs av ökning med 11 procent av Irans militärutgifter. Iran hade 2021 de fjortonde högsta militärutgifterna i världen.

Vapenproduktion och militära tjänster

Den totala försäljningen från de 100 största vapenproducenterna och företagen med militära tjänster (SIPRI:s Topp 100-lista) uppgick till 531 miljarder dollar 2020, året med senast tillgängliga data. Världens vapenproduktion stod till stor del emot den ekonomiska nedgången som orsakades av covid-19-pandemin. Trots att den globala ekonomin minskade med 3,1 procent 2020 ökade Topp 100-företagens sammanlagda vapenförsäljning. På Topp 100-listan fanns 41 amerikanska företag med en sammanlagd vapenförsäljning på 285 miljarder dollar och fem kinesiska företag med en vapenförsäljning på 66,8 miljarder dollar. ●

9. INTERNATIONELL VAPENHANDEL

Volymen av de internationella överföringarna av större vapen för femårsperioden 2017–21 var 4,6 procent lägre än för perioden 2012–16, men 3,9 procent högre än för perioden 2007–11. Volymen av överföringarna för perioden 2017–21 var bland de högsta sedan kalla krigets slut, men var ändå omkring 35 procent lägre än under perioderna 1977–81 och 1982–86 då vapenöverföringarna nådde sin högsta nivå. Länders vapenförvärv drivs till stor del på av våldsamma väpnade konflikter och politiska motsättningar och görs ofta från utländska leverantörer. Mycket tyder på att spänningarna ökar i de flesta regioner och det verkar troligt att efterfrågan på större vapen kommer att öka de närmaste åren och till stor del fullgöras genom internationella överföringar.

Leverantörer av större vapen

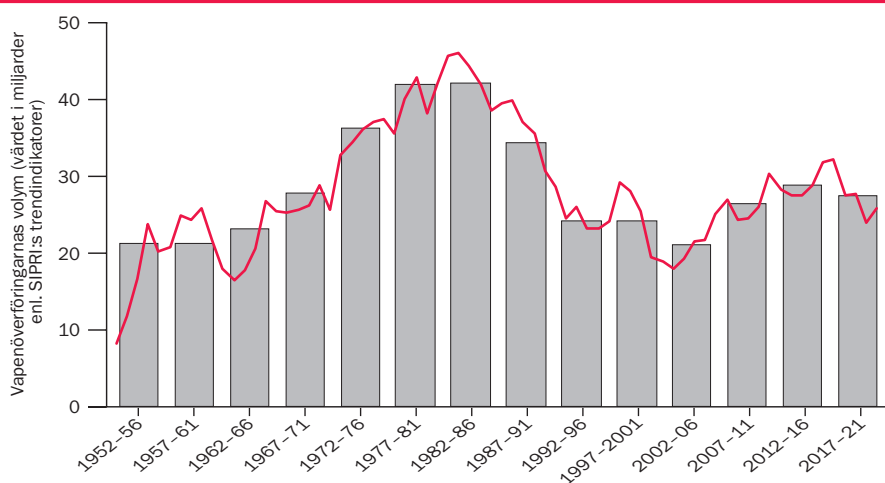
SIPRI har under perioden 2017–21 identifierat 60 länder som leverantörer av större

vapen, men de flesta är mindre exportörer. De 25 största leverantörerna stod för 99 procent av den totala exportvolymen och de fem största leverantörerna under perioden, USA, Ryssland, Frankrike, Kina och Tyskland stod för 77 procent av den totala exportvolymen.

USA och Ryssland (Sovjetunionen före 1992) har sedan 1950 ständigt varit de överlägset största leverantörerna. Den amerikanska vapenexporten var emellertid 108 procent högre än den ryska under perioden 2017–21, jämfört med 34 procent högre under perioden 2012–16, och gapet kommer sannolikt att öka. Under 2017–21 stod den amerikanska vapenexporten för 39 procent av världens totala export och var 14 procent högre än under perioden 2012–16. Rysslands vapenexport däremot minskade med 26 procent och dess andel av den totala exporten minskade från 24 procent 2012–16 till 19 procent under perioden 2017–21.

Frankrikes export, den tredje största leverantören, ökade med 59 procent mellan

TRENDEN FÖR ÖVERFÖRINGARNA AV STÖRRE VAPEN 1952–2021

Not: Stapeldiagrammet visar volymen av vapenöverföringarnas medeltal för 5-årsperioder och linjediagrammet visar årlig total.

**DE STÖRSTA EXPORTÖRERNA
OCH IMPORTÖRERNA AV STÖRRE
VAPEN 2017–21**

Export- örer	Globala andelar (%)	Import- örer	Globala andelar (%)
1 USA	39	1 Indien	11
2 Ryssland	19	2 Saudiarabien	11
3 Frankrike	11	3 Egypten	5,7
4 Kina	4,6	4 Australien	5,4
5 Tyskland	4,5	5 Kina	4,8
6 Italien	3,1	6 Qatar	4,6
7 Storbritannien	2,9	7 Sydkorea	4,1
8 Sydkorea	2,8	8 Pakistan	3,0
9 Spanien	2,5	9 FA	2,8
10 Israel	2,4	10 Japan	2,6

FA = Förenade Arabemiraten.

2012–16 och 2017–21. Kinas och Tysklands export däremot minskade med 31 respektive 19 procent.

Importörer av större vapen

SIPRI identifierade 163 länder som importörer av större konventionella vapen under 2017–21. De fem största vapenimportörerna var Indien, Saudiarabien, Egypten, Australien och Kina, vilka tillsammans stod för 38 procent av den totala vapenimporten. Den region som mottog den största volymen av vapenleveranser under 2017–21 var Asien och Oceanien, motsvarande 43 procent av totalen, följt av Mellanöstern som mottog 32 procent. Därefter följde Europa med 13 procent, Afrika med 5,8 procent och Amerika med 5,5 procent. Två regioner såg ett ökat flöde av vapen mellan 2012–16 och 2017–21, Europa (19 procent) och Mellanöstern (2,8 procent). Flödet till övriga tre regioner minskade, Afrika (-34 procent), Amerika (-36 procent) och Asien och Oceanien (-4,7 procent).

De flesta av de 163 importörerna är direkt inblandade i våldsamma väpnade konflikter eller i motsättningar med andra länder där

**IMPORT AV STÖRRE VAPEN EFTER
REGION**

Mottagande region	Global andel (%), 2017–21	Förändring i import- volym (%) mellan 2012–16 och 2017–21
Afrika	5,8	-34
Amerika	5,5	-36
Asien och Oceanien	43	-4,7
Europa	13	19
Mellanöstern	32	2,8

importerade större vapen spelar en stor roll. Som exempel kan nämnas att åtminstone fem av de 10 största importörerna under perioden 2017–21, Indien, Saudiarabien, Egypten, Pakistan och Förenade Arabemiraten, var 2021 inblandade i väpnade konflikter. Tre andra länder, Kina, Sydkorea och Japan, var indragna i större mellanstatliga motsättningar. Många av leverantörerna är direkta deltagare i åtminstone några av konflikterna och motsättningarna, vilket kan förklara varför de är villiga att leverera vapen, även om leveranserna kan förefalla vara i strid med deras antagna vapenexportpolicy.

Det finansiella värdet av vapenexporten

SIPRI:s data över vapenhandel representerar inte det finansiella värdet, men många vapenexporterande länder publicerar siffror med det finansiella värdet av sin vapenexport. Baserat på sådana siffror beräknar SIPRI det totala värdet av världens vapenhandel 2020 till minst 112 miljarder dollar (senast tillgängliga data), jämfört med 87 miljarder dollar 2011 (i 2020 års fasta växelkurs). Det totala värdet av vapenhandeln 2020 var omkring 0,5 procent av det totala värdet av världens internationella handel 2020. ●

10. VÄRLDENS KÄRNVAPENARSENALER

Vid början av 2022 innehade nio länder (USA, Ryssland, Storbritannien, Frankrike, Kina, Indien, Pakistan, Israel och Nordkorea) omkring 12 705 kärnstridsspetsar, av vilka 9440 beräknades finnas i militära lager redo för eventuell användning. Omkring 3825 av dessa beräknades vara utplacerade och operativa och omkring 2000 av dem hölls i högsta beredskap.

Kärnvapenarsenaler

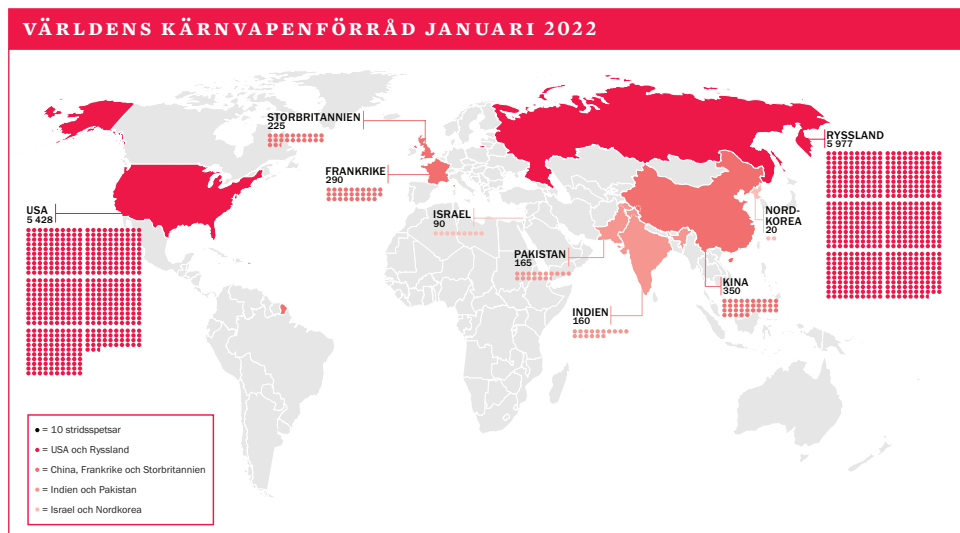
Lagren av kärnstridsspetsar fortsätter att minska. Det beror främst på att både Ryssland och USA demonterar gamla stridsspetsar. Minskningen av operativa stridsspetsar verkar ha avstannat och antalet kan komma att öka igen. Samtidigt har både Ryssland och USA omfattande och kostsamma program för att byta ut och modernisera sina robotsystem med förmåga att bära kärnvapen samt av kärnstridsspetsar och produktionsanläggningar.

Övriga kärnvapenstaters arsenaler är betydligt mindre, men alla utvecklar nya vapensystem, eller har deklarerat sin avsikt att göra det. Kina är mitt i en betydande modernisering och utbyggnad av sin arsenal, vilket verkar innefatta konstruktionen av 300 nya robotsilos. Indien och Pakistan tros också utöka storleken på sina kärnvapenlager, medan Storbritannien under 2021 deklarerade sin avsikt att öka sitt kärnvapenlager.

Nordkorea prioriterar fortsatt sitt militära nukleära program som ett centralt element i den nationella säkerhetsstrategin, även om landet 2021 inte utförde några tester av kärnvapen eller ballistiska robotar med mellan- och långdistansräckvidd. SIPRI beräknar att Nordkorea har 20 kärnstridsspetsar monterade, men att landet antagligen innehar tillräckligt klyvbart material för omkring 45-55 kärnvapen.

Liten öppenhet

Tillgången till trovärdig information om tillståndet för kärnvapenstaternas kärnvapenarsenaler och kapaciteter varierar kraf-

Not: Gränserna på kartan innebär inte att SIPRI godkänner dem.

VÄRLDENS LAGER AV KLYVBART MATERIAL 2021

Råmaterialet till kärnvapen är klyvbart material, antingen höganrikat uran eller separerat plutonium. Kina, Frankrike, Ryssland, Storbritannien och USA har framställt både höganrikat uran och plutonium för sina kärnvapen. Indien och Israel har i huvudsak framställt plutonium och Pakistan har mestadels framställt höganrikat uran, men utvecklar sin förmåga att framställa plutonium. Nordkorea har framställt plutonium till kärnvapen, men tros även ha framställt höganrikat uran för kärnvapnen. Alla länder med en civil kärnkraftsindustri har förmågan att framställa klyvbart material.

International Panel on Fissile Materials sammanställer information om världens lager av klyvbart material.

Världens lager 2021

<i>Höganrikat uran</i>	-1 250 ton
I vapen/tillgängligt för vapen	1 100 ton
Inte direkt tillgängligt ^a	145 ton
Ej tillgängligt (skyddat)	10 ton
<i>Separerat plutonium</i>	-545 ton
I vapen/tillgängligt för vapen	-140 ton
Inte direkt tillgängligt ^a	-260 ton
Ej tillgängligt (skyddat)	-145 ton

Not: Totalsummorna är avrundade till närmsta 5 ton.

^a Detta material är inte direkt tillgängligt för vapen men är oskyddade.

tigt. USA, Storbritannien och Frankrike har offentliggjort en del information. Ryssland vägrar att offentligt avslöja en detaljerad uppdelning av sina strategiska kärnvapenarsenaler, trots att denna information delas med USA. Kina redovisar mycket lite information om antalet vapen och framtida utvecklingsplaner. Indien och Pakistan gör uttalanden om en del robotprov, men lämnar inte ut någon information om status och storlek på sina arsenaler. Nordkorea har bekräftat att de testar sina kärnvapen

VÄRLDENS KÄRNVAPENLAGER JANUARI 2022

Land	Utplacerade stridsspetsar	Totalt lager	Totalt förråd
USA	1 744	3 708	5 428
Ryssland	1 588	4 477	5 977
Storbritannien	120	180	225
Frankrike	280	290	290
Kina	–	350	350
Indien	–	160	160
Pakistan	–	165	165
Israel	–	90	90
Nordkorea	–	20	20
Totalt	3 732	9 440	12 705

– = noll eller försumbart värde.

Not: Alla beräkningar är ungefärliga. SIPRI reviderar sina data över världens kärnvapenarsenaler varje år baserat på ny information och uppdateringar.

”Utplacerade stridsspetsar” är de som är placerade på robotar eller finns på baser med operativa styrkor. Siffrorna för Ryssland och USA är inte nödvändigtvis antalet deklarerade i 2010 års Nya START-fördrag p g a fördragets beräkningsregler. ”Totalt lager” betyder utplacerade stridsspetsar och stridsspetsar i centrala lager som kan placeras ut efter förberedelser. ”Totalt förråd” betyder stridsspetsar i lager och reserv samt de stridsspetsar som är avsedda att demonteras. En del av Storbritanniens gamla stridsspetsar kommer antagligen att rekonstrueras och bli en del av det ökade lagret under kommande år.

och robotar, men lämnar inte ut någon information om storleken på sin kärnvapenarsenal. Israels policy är sedan länge att inte kommentera sin kärnvapenarsenal. ●

11. KÄRNVAPENEDRUSTNING, RUSTNINGSKONTROLL OCH ICKE-SPRIDNING

Året var återigen ett svagt år för nukleär rustningskontroll och icke-spridning. När Ryssland och USA i början av 2021 kom överens om att förlänga 2010 års Nya START-fördrag ytterligare fem år var det emellertid ett positivt tecken. Emellertid återstod frågan om den femåriga förlängningen av Nya START kan ge ett ersättningsavtal före 2026 och i vilken utsträckning gamla och nya vapensystem skulle omfattas av ett uppföljningsavtal.

Strategiska säkerhetssamtal

Efter ett möte mellan presidenterna Joe Biden och Vladimir Putin förkunnade de i ett gemensamt uttalande att "ett kärnvapenkrig inte kan vinnas och ska aldrig utkämpas". Det upprepade 1985 års tillkännagivande av de dåvarande ledarna Ronald Reagan och Mikhail Gorbatsjov och föregick ett liknande uttalande från Kina och Ryssland. Efter det amerikansk-ryska uttalandet kom de bilaterala strategiska säkerhetssamtal som hölls i juli och september att spela en central roll i att upprätthålla kommunikationskanalerna mellan de två länderna.

Trots att Ryssland och USA kom överens om att diskutera framtida rustningskontrollalternativ inom ramen för dessa samtal, var den politiska uppfattningen i USA att nukleär rustningskontroll bara blir effektiv om Kina involveras. Efter ett möte mellan presidenterna Xi Jinping och Joe Biden i november 2021 deklarerade den amerikanska nationella säkerhetsrådgivaren att Kina är beredda att föra samtal om strategisk stabilitet. Kinas officiella uttalanden har emellertid varit mer återhåll-

samma och speglar några av utmaningarna för Kinas deltagande i bilaterala samtal med USA och ännu mer så i trepartssamtal med USA och Ryssland.

Nordkorea

Sedan sammanbrottet 2019 för den kortlivade nukleära diplomatin mellan USA och Nordkorea har ett dödläge rått. Ett läge som fortsatte in i 2021. Trots att Nordkorea i januari 2020 meddelade att landet inte längre skulle följa det ensidiga moratorium för tester av kärnvapen och ballistiska långdistansrobotar som man förkunnat 2018 gjordes inga tester under 2021. Landet fortsatte emellertid att utveckla sina ballistiska kortdistansrobotar.

Iran och den gemensamma övergripande handlingsplanen ("kärnteknikavtalet")

Sönderfallet av 2015 års gemensamma övergripande handlingsplan om Irans kärnenergiprogram påskyndades under 2021. De amerikanska sanktionerna kvarstod och Iran ökade sina nukleära aktiviteter och upparbetningen av uran till 60 procent av isotopen U-235. Iran började också för första gången begränsa Internationella atomenergiorganets inspektioner fastställda genom kärnteknikavtalet. Trots den uttalande avsikten från både USA och Iran att återuppliva kärnteknikavtalet lyckades parterna inte nå ett avtal under de sju förhandlingsrundorna 2021. Vid slutet av året var det fortfarande oklart om kärnteknikavtalet kan återupplivas.

Konventionen om förbud mot kärnvapen träder i kraft

Den 22 januari 2021 trädde 2017 års Konvention om förbud mot kärnvapen i kraft. FN:s generalsekreterare beskrev det som "ett viktigt steg mot en kärnvapenfri värld".

SAMLAT ANTAL RYSKA OCH AMERIKANSKA STRATEGISKA OFFENSIVA VAPEN ENLIGT NYA START, 5 FEBRUARI 2011 OCH 1 SEPTEMBER 2021

Kategori	Fördragsgränse ^a	Ryssland			USA		
		Feb. 2011	Sep. 2021	Förändring	Feb. 2011	Sep. 2021	Förändring
Utplacerade ICBMs, SLBMs och tunga bombplan	700	521	527	+6	882	665	-217
Kärnstridsspetsar på utplacerade ICBMs, SLBMs och tunga bombplan ^b	1 550	1 537	1 458	-79	1 800	1 389	-411
Utplacerade och icke-utplacerade bärraketer på ICBMs, SLBMs och tunga bombplan	800	865	742	-123	1 124	800	-324

ICBM = interkontinental ballistisk robot; SLBM = ballistisk robot avfyrad från en ubåt.

^a Fördraget trädde i kraft den 5 feb. 2011. Fördragsgränserna skulle nåtts till 5 feb. 2018.

^b Varje tungt bombplan, utrustat med antingen kryssningsrobotar eller gravitationsbomber, beräknas medföra en stridspets även om flygplanet kan bära större vapenlaster.

Konventionen är det första avtal som innebär ett omfattande förbud mot kärnvapen, inbegripet utveckling, utplacering, innehav, användning och hot om användning. Förbudet har emellertid visat på spänningen mellan nukleär nedrustning och nukleär avskräckning. Medan civilsamhället och många icke-kärnvapenstater välkomnade att avtalet trädde i kraft, ansåg kärnvapenstaterna och dess allierade att det undergrävde den existerande nukleära ordningen baserad på 1968 års Icke-spridningsavtal och de har inte anslutit sig till konventionen.

Covid-19-pandemin ledde till att Icke-spridningsavtalets 10:e översynskonferensen sköts upp ytterligare ett år. Översynskonferensen som skulle markerat 50-årsdagen för Icke-spridningsavtalets ikraftträdande 1970 och att det var 25 år sedan avtalet förlängdes på obestämd tid 1995, planeras nu till augusti 2022. FN:s konferens om inrättandet av en kärnvapenfri zon i Mellanöstern höll sitt andra möte under november-december 2021 utan Israels deltagande.

Fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar

En annan milstolpe under 2021 var 25-årsjubileet av 1996 års Fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (CTBT), det internationella avtal som kommer att förbjuda alla tester av kärnvapen under alla förhållanden. Trots att fördraget ännu inte trätt i kraft har det under de senaste 25 åren skapat en internationell norm mot kärnsprängningar, hjälpt till att sakta ner utvecklingen av kärnvapenkapaciteten och minskat radioaktiva föroreningar betydligt. Dess unika globala nätverk med stationer och laboratorier för internationell övervakning av fördragets verifiering har stärkt icke-spridnings- och nedrustningsregimen och blivit en oöverträffad källa för data och teknisk expertis. ●

12. KEMISKA, BIOLOGISKA OCH HÄLSOSÄKERHETSHOT

Den fortsatta covid-19-pandemin

Vid slutet av 2021 rapporterade Världshälsoorganisationen (WHO) att mer än 286 miljoner fall av covid-19 och över 5,4 miljoner dödsfall hade registrerats över hela världen. Det faktiska antalet var antagligen avsevärt högre. Politiskt orsakade pandemins ursprung fortsatt splittring. En gemensam rapport publicerad av WHO och Kina drog slutsatsen att av fyra hypoteser om ursprunget var den "troligaste" att viruset överfördes från en djurart till en annan innan det infekterade människan. Rapporten kritiserades emellertid kraftigt och WHO fastslog att alla teorier skulle beaktas även fortsatt. WHO inrättade en ny rådgivningsgrupp som förväntas spela stor roll i de fortsatta studierna av virusets ursprung.

Covid-19-pandemins påverkan har visat att världssamfundet måste förbereda sig mycket bättre för att svara på möjliga framtida pandemier. I december 2021 kom Världshälsoförsamlingen överens om att inleda en global process för ett nytt internationellt avtal för att stärka pandemiföbyggande beredskap och insatser.

Biologisk vapenkontroll

Möten för experter och statspartsmöten för 1972 års B-vapenkonvention som på grund av pandemin skjutits upp under 2020 hölls under 2021. Trots att mötena visade en omfattande enighet om hur man bäst stärker B-vapenkonventionen, visade de också en betydande oenighet på flera områden. Även de bredare geopolitiska motsättningarna mellan Kina, Ryssland och USA påverkade diskussionerna. Att hitta tillräckliga gemensamma ståndpunkter för att nå ett verkligt lyckosamt resultat av den nionde

översynskonferensen 2022 blir utmanande, men att alla tre länder har uttalat förslag som adresserar efterlevnad, öppenhet och ansvarighet gör att det finns potential för en fungerande kompromisslösning.

Kemisk vapenkontroll och nedrustning

Oenigheterna inom ramen för B-vapenkonventionen speglade till stor del även diskussionerna inom 1993 års C-vapenkonvention under 2021. En handfull aktörer fortsatte underminera och ifrågasätta auktoriteten och arbetet utfört av undersökningsgrupper från Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW) och FN. Undersökningarna om syriska kemiska vapen fortsatte. Inga nya exempel på användning av kemiska vapen rapporterades 2021, men av de 80 ärenden som hittills undersökts har användning av kemiska vapen bekräftats eller misstänkts i 20 fall. Vid slutet av 2021 påpekade OPCW att Syriens deklARATIONER fortsatt innehöll "identifierade luckor, avvikelser och motsägelser".

Förgiftningen av den ryska oppositionsledaren Aleksej Navalnyj med nervgiftet novitjok i augusti 2020 hade vid slutet av 2021 ännu inte officiellt undersökts och lösts, och det fortsatte orsaka politiska spänningar mellan Ryssland och flera västländer.

USA är det enda kvarvarande land med anmält innehav av kemiska vapen som inte destruerats, men landet förväntas fullgöras sin destruktion till slutet av 2023. ●

13. KONVENTIONELL VAPEN- KONTROLL OCH REGLERING AV NYA VAPEN TEKNOLOGIER

De viktigaste multilaterala fördragen som reglerar inhumana vapen, som brandvapen, explosiva vapen i befolkade områden (EWIPA), klusterammunition, landminor, improviserade sprängämnen (IED) och explosiva krigsrester, är 1998 års Konvention om särskilt inhumana konventionella vapen tillsammans med 1997 års Ottawafördrag om minförbud och 2008 års Konvention om klusterammunition. Processen för att genomföra de två senare fördragen fortsatte under 2021, men en handfull länder förhindrade återigen att framsteg gjordes på det mesta på dagordningen vid den sjätte översynskonferensen av Konventionen om särskilt inhumana konventionella vapen.

Efter många år av långsamma framsteg för att adressera EWIPA:s humanitära skada inom ramen för Konventionen om särskilt inhumana konventionella vapen, ledde Irland en separat process för att utveckla ett politiskt tillkännagivande om deras användning. Efter förseningar på grund av covid-19 återstartade samrådsprocessen 2021 och ett politiskt uttalande väntas antas 2022.

Dödliga autonoma vapensystem

Försöken att reglera autonoma vapensystem (AWS) har sedan 2017 letts av en grupp experter på regeringsnivå. Expertgruppens diskussioner har under 2021 följt två spår: dels om lagliga, etiska och militära aspekter på utveckling och användning av AWS och dels om styrningsalternativ för AWS. Fundamentala skiljaktigheter förhindrade emellertid expertgruppen att lämna verkliga rekommendationer om de två spåren till konventionens översynskonferens samt om expertgruppens framtida mandat. Över-

OPEN SKIES-FÖRDRAGET

I november 2020 frånträdde USA 1992 års Fördrag om observationsflygningar (det s.k. Open Skies-fördraget) och i januari 2021 meddelade Ryssland att man gör detsamma. Efter att det ryska utträdet trädde i kraft i december 2021 verkade fördragets återstående parter beslutna att fortsätta fullfölja det, även om framtiden för fördraget är fortsatt osäker.

synskonferensen antog senare ett mindre ambitiöst mandat för expertgruppen som tillät att diskussionerna om AWS kan fortsätta 2022 inom ramen för Konventionen om särskilt inhumana konventionella vapen. Bristen på verkliga framsteg kan leda till att länder söker alternativa vägar för att uppnå juridiskt bindande instrument.

Styrning av cyberrymden

Internationella försök för att kontrollera skadlig användning av informations- och kommunikationsteknik blockerades fortsatt av länders inställning och de pågående geopolitiska motsättningarna. Ändå kan 2021 ses som ett givande år för styrning av cyberrymden. De viktigaste ansträngningarna är huvudsakligen drivna av stater och fortsatte inom två parallella FN-aktiviteter: en expertgrupp på regeringsnivå och en arbetsgrupp utan tidsbegränsning.

Rymdsäkerhetens utveckling

Under 2021 handlade rymdsäkerheten främst om tre frågor. Fortsatt utveckling av offensiva rymdvapen, med nya tester rapporterade av Kina och Ryssland. Ett ökat intresse för aktiviteter kring månen med utveckling av två tydliga internationella partnerskap, ett lett av USA och ett andra lett av Kina och Ryssland. Ett utbrett stöd i FN:s generalförsamling för nya samtal om ett ansvarsfullt beteende i rymden. ●

14. PRODUKTER MED DUBBLA ANVÄNDNINGSMÅNEN OCH VAPENHANDELSKONTROLL

Under 2020 gjordes en rad försök att globalt, multilateralt och regionalt stärka kontrollen av handeln med konventionella vapen och med produkter med dubbla användningsområden knutna till konventionella, biologiska, kemiska och kärnvapen och deras transportsystem. De olika internationella och multilaterala processerna som försöker etablera och främja överenskomna standarder för handeln med vapen och produkter med dubbla användningsområden hade ett oförändrat antal medlemmar. Genom president Joe Bidens administration engagerade sig USA mer i de internationella och multilaterala exportkontrollprocesserna. Spänningarna mellan USA och Kina om de amerikanska restriktionerna för överföringar av produkter med dubbla användningsområden kan emellertid ytterligare försvaga det allt bräckligare samförståndet om användningen av multilateral exportkontroll som icke-spridningsverktyg.

Vapenhandelsfördraget

Den sjunde konferensen för statsparter till 2013 års Vapenhandelsfördrag hölls i ett hybridformat 2021. Temat för konferensen var stärkandet av försöken att eliminera den illegala handeln med handeldvapen och att säkerställa effektiv lagerhantering. En del av fördragets problem kvarstod, särskilt bristerna i den obligatoriska rapporteringen, en minskning i offentligt tillgängliga rapporter samt att många statsparter inte betalade de erforderliga ekonomiska bidragen. Dessutom gjorde restriktioner på grund av covid-19 att det nyligen inrättade forumet för ändrad inriktning på informa-

MULTILATERALA VAPENEMBARGON I KRAFT 2021

FN (13 embargo)

- Afghanistan (ISG, Talibaner)
- Centralafrikanska republiken (delvis; ISG)
- Demokratiska republiken Kongo (delvis; ISG)
- Iran (delvis)
- Irak (ISG)
- IS (Daish), al-Qaida och individer och grupper associerade med dem
- Nordkorea
- Libanon (ISG)
- Libyen (delvis; ISG)
- Somalia (delvis; ISG)
- Sydsudan
- Sudan (Darfur) (delvis)
- Jemen (ISG)

EU (21 embargo)

Direkta tillämpningar av FN:s embargo (10):

- Afghanistan (ISG, Talibaner)
- Centralafrikanska republiken (delvis; ISG)
- Demokratiska republiken Kongo (delvis; ISG)
- Irak (ISG)
- IS (Daish), al-Qaida och individer och grupper associerade med dem
- Nordkorea
- Libanon (ISG)
- Libyen (delvis; ISG)
- Somalia (delvis; ISG)
- Jemen (ISG)

EU:s vapenembargo med andra villkor än FN:s motsvarigheter (3):

- Iran
- Sydsudan
- Sudan

Embargo utan motsvarighet hos FN (8):

- Belarus
- Kina
- Egypten
- Myanmar
- Ryssland
- Syrien
- Venezuela
- Zimbabwe

Arabförbundet (1 embargo)

- Syrien

IS = Islamiska staten; ISG = icke-statliga grupper; delvis = embargo som tillåter vapenöverföring till regeringar om vissa villkor uppfyllts.

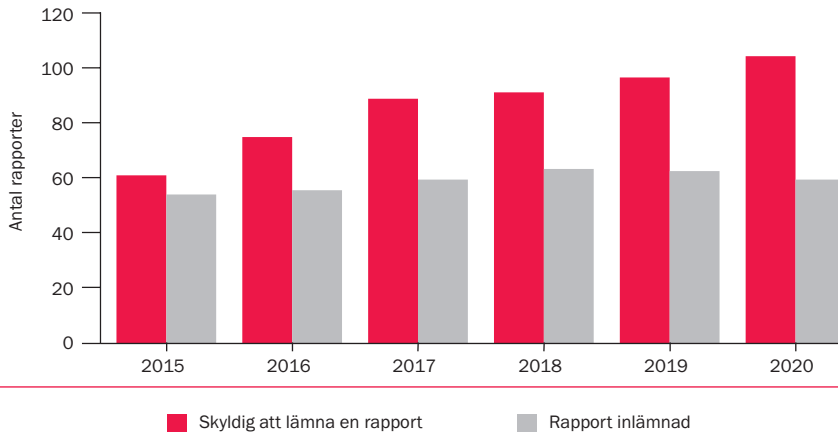
tionsutbytet (*Diversion Information Exchange Forum*) inte kunde starta.

Multilaterala vapenembargon

Under 2021 fanns 13 FN-vapenembargon, 21 EU-embargo och ett infört av Arabförbundet i kraft. Inga nya multilaterala embargo infördes. Det internationella samförståndet kring beslut om att lyfta och förlänga FN:s vapenembargon var större

STATSPARTER TILL VAPENHANDELSFÖRDRAGET MED INLÄMNAD ELLER ÅRLIGA RAPPORTER 2015–20

under 2021 än under 2020. Till exempel övergav USA sina försök att återinföra FN-sanktioner mot Iran och Kina och Ryssland röstade för vapenembargot mot Sydsudan, efter att tidigare avstått från att rösta. Liksom tidigare år avslöjade FN:s expertgrupper ett stort antal överträdelse och en del länder, som Kina och Ryssland, försökte blockera publiceringen av rapporter eller försökte påverka expertgruppernas arbete.

Exportkontrollregimer

Covid-19-restriktioner påverkade fortsatt de fyra multilaterala exportkontrollregimerna Australiengruppen, Missilteknologikontrollregimen (MTCR), *Nuclear Supplier Group* (NSG) och Wassenaar-arrangemanget. Endast NSG och MTCR höll sina årliga sammanträden. Pandemin begränsade fortsatt beslutsfattande och diskussioner om politiska och tekniska ämnen, även om små tillägg gjordes till Australiengruppens, MTCR:s och Wassenaar-arrangemangets kontrollistor. I november 2021 fick Kina med en knapp

majoritet en resolution antagen i FN:s generalförsamlings första kommitté, vilken kritiserade användningen av nationell och multilateral exportkontroll som medel för nationell säkerhet.

EU:s exportkontroll

För att genomföra de fyra exportkontrollregimerna på sin inre marknad har EU upprättat en gemensamt juridiskt ramverk för kontroll av export av produkter med dubbla användningsområden, mjukvara och teknik samt i viss utsträckning militärt materiel. En ny version av EU:s förordning om produkter med dubbla användningsområden trädde i kraft 2021 och medlemsstaterna påbörjade arbetet med att klargöra hur den ska genomföras. Europaparlamentets medlemmar lanserade också ett initiativ för att öka EU-institutionernas roll i vapenexportkontrollen. EU och USA fördjupade sitt exportkontrollsamarbete under 2021, men underliggande skillnader både inom EU och mellan EU och USA kan begränsa effekten av försöken. ●

Vapenkontroll- och nedrustningsfördrag och avtal i kraft 1 januari 2022

- 1925 Protokoll rörande förbud mot användande i krig av kvävande, giftiga eller liknande gaser och bakteriologiska stridsmedel (Genèveprotokollet)
- 1948 Konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord (*genocide*)
- 1949 Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i väpnade konflikter; och 1977 Protokoll I och II (till 1949 års Genèvekonventioner) rörande skydd för offren i internationella respektive icke-internationella väpnade konflikter
- 1959 Antarktisdördraget om förbud mot militarisering av Antarktis
- 1963 Fördrag om förbud mot kärnvapenprov i atmosfären, yttre rymden och under vattnet (Partiella provstoppsfördraget)
- 1967 Fördrag om principer för staternas uppträdande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar (Yttre rymdfördraget)
- 1967 Tlatelolco-fördraget om en kärnvapenfri zon i Latinamerika och Karibien
- 1968 Fördrag om förhindrande av spridning av kärnvapen (Icke-spridningsfördraget)
- 1971 Fördrag om förbud mot placering av kärnvapen och andra massförstörelsevapen på havsbotten och i dennas underlag (Havsbottenfördraget)
- 1972 Konvention om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring (B-vapenkonventionen)
- 1974 Fördrag om begränsning av underjordiska kärnsprängningar
- 1976 Fördrag om begränsning av underjordiska kärnsprängningar för fredliga ändamål
- 1977 Konvention om förbud mot militär eller annan fientlig användning av miljöförändrande teknik
- 1980 Konvention om fysiskt skydd av kärnämne
- 1981 Konvention om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar (Konventionen om särskilt inhumana konventionella vapen)
- 1985 Fördrag om en kärnvapenfri zon i södra Stillahavsområdet (Rarotonga-fördraget)
- 1990 Fördrag om konventionella styrkor i Europa (CFE-fördraget)
- 1992 Fördraget om observationsflygningar (det s.k. Open Skies-fördraget)
- 1993 Konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt deras förstöring (C-vapenkonventionen)
- 1995 Fördrag om en kärnvapenfri zon i Sydostasien (Bangkok-fördraget)
- 1996 Fördrag om en kärnvapenfri zon i Afrika (Pelindaba-fördraget)
- 1996 Avtal om subregional rustningsbegränsning (Florens-avtalet; nu tillämpligt i Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Montenegro och Serbien)
- 1997 Interamerikanska konventionen om olaglig tillverkning och handel med handeldvapen, ammunition, sprängämnen och andra liknande material
- 1997 Konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ottawakonventionen)
- 1999 Interamerikanska konventionen om öppenhet i anskaffning av konventionella vapen
- 2001 Protokollet för kontroll av skjutvapen, ammunition och relaterade material i regionen Southern African Development Community (SADC)
- 2004 Nairobi-protokollet för förebyggande, kontroll och minskning av handeldvapen och lätta vapen i regionen Stora sjöarna och på Afrikas horn
- 2006 ECOWAS-konventionen om handeldvapen, ammunition, sprängämnen och andra liknande material

- 2006 Fördrag om en kärnvapenfri zon i Centralasien (Semipalatinsk-fördraget)
- 2008 Konventionen om klusterammunition
- 2010 Fördrag om åtgärder för vidare nedskärningar och begränsningar av strategiska offensiva vapen (Nya START)
- 2010 Centralafrikanska konventionen om kontroll av handeldvapen och lätta vapen och ammunition och alla komponenter som kan användas för att tillverka, reparera eller montera dessa vapen (Kinshasakonventionen)
- 2011 2011 års Wien-dokument om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder
- 2013 Vapenhandelsavtalet (ATT-avtalet)
- 2017 Fördrag om förbud mot kärnvapen

Fördrag och avtal som ännu ej trätt i kraft den 1 januari 2022

- 1996 Fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (CTBT)
- 1999 Avtalet om anpassning av 1990 års CFE-fördrag

Organisationer för säkerhetssamarbete

Under 2021 blev Costa Rica medlem i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Samoa anslöt sig till Internationella atomenergiorganet. Guinea, Mali och Sudan blev uteslutna ur Afrikanska unionen medan Guinea och Mali även blev uteslutna ur ECOWAS efter militärkupper. ●

KRONOLOGI 2021 (UTVALDA HÄNDELSER)

- 6 jan. Supportrar till president Donald J. Trump stormar Kapitolium och tvingar kongressen att utrymma.
- 1 feb. Vid en kupp i Myanmar tvingas Aung San Suu Kyi lämna ifrån sig makten och militärt styre återinförs.
- 10 mar. En nationell enhetsregering utses i Libyen för första gången sedan 2014.
- 28 apr. Allvarliga sammanstötningar sker i gränstvisterna mellan Kirgizistan och Tadzjikistan i Centralasien.
- 15 maj Strider mellan israeliska styrkor och palestinier trappas upp och ett israeliskt flyganfall förstör ett kontorshus i Gaza där flera medier huserar.
- 10 juni Frankrike tillkännager att man gör neddragningar av den 5000 man starka styrkan i Operation Barkhane i Mali.
- 18 juli En internationell undersökning avslöjar att spionprogram inriktat på statschefer, tusentals aktivister, journalister och olikfärdiga används i hela världen.
- 15 aug. Afghanistanens huvudstad Kabul intas av Talibanerna.
- 16 sep. Australien, Storbritannien och USA tillkännager ett nytt trilateralt säkerhetssamarbete vid namn AUKUS.
- 18 okt. Ryssland tillkännager att landet kommer att avsluta sina diplomatiska förbindelser med Nato.
- 1 nov. Antalet dödsfall på grund av covid-19 överstiger 5 miljoner.
- 12 dec. När motsättningarna mellan Ryssland och Ukraina ökar uppmanar G7-länderna Ryssland att trappa ner och använda diplomati.

SIPRI:S DATABASER

SIPRI Military Expenditure Database

I databasen finns enhetliga tidsserier för militärutgifterna sedan 1949. De möjliggör jämförelse av ländernas militärutgifter i lokal valuta i löpande priser, i amerikanska dollar i löpande priser och i fasta priser och växelkurser samt som andel av bruttonationalprodukten (BNP).

SIPRI Arms Industry Database

Databasen innehåller årliga siffror över intäkter totalt, och intäkter från vapenförsäljning och militära tjänster för de 100 företag i världen med störst vapenförsäljning sedan 2002. Från 2015 är kinesiska företag inkluderade.

SIPRI Arms Transfers Database

Denna databas visar alla internationella vapenöverföringar av större konventionella vapen sedan 1950. Databasen är den mest omfattande allmänt tillgängliga källan för internationella vapenöverföringar.

SIPRI Arms Embargoes Database

Databasen innehåller information om alla vapenembargon som införts av en internationell organisation, som EU eller FN, eller av en grupp av länder. Alla embargon som är i kraft, eller varit i kraft sedan 1998 ingår.

SIPRI National Reports Database

Innehåller länkar till alla offentligt tillgängliga nationella rapporter över vapenexport och uppdateras ständigt med nya länkar.

SIPRI Multilateral Peace Operations Database

Databasen innehåller information om alla fredsuppdrag sedan 2000, både FN-ledda och andra. I de samlade uppgifterna ingår plats, datum för utplacering och tidsram för uppdragets längd, mandat, deltagande länder, antal personer som deltar i uppdraget, kostnader och antalet dödsfall.

Databaserna är tillgängliga via SIPRI:s hemsida ●

BESTÄLLNINGSGENOMGÅNG FÖR SIPRI YEARBOOK 2022

SIPRI Yearbook 2022: Armaments, Disarmament and International Security

Publiceras tryckt och online av Oxford University Press

ISBN 978-0-19-288303-2 (inbunden)

ISBN 978-0-19-197961-3 (online)

Mer information finns tillgänglig på: **www.sipriyearbook.org**

**STOCKHOLM INTERNATIONAL
PEACE RESEARCH INSTITUTE**

Signalistgatan 9
SE-169 72 Solna, Sweden
Telephone: +46 8 655 97 00
Email: sipri@sipri.org
Internet: www.sipri.org

SIPRI YEARBOOK 2022

Armaments, Disarmament and International Security

SIPRI:s årsbok anses av politiker, diplomater, journalister, forskare och studenter som en vederhäftig och oberoende källa till data och analys av rustning, nedrustning och internationell säkerhet. Den presenterar en överblick över utvecklingen inom internationell säkerhet, vapen och teknologi, militärutgifter, vapenhandel och vapenproduktion, väpnade konflikter och konflikthantering tillsammans med försök att kontrollera konventionella vapen, kärnvapen samt kemiska och biologiska vapen.

Detta häfte sammanfattar kapitlen i den 53:e upplagan av SIPRI:s årsbok och innehåller redogörelser för utvecklingen under 2021 inom

- *Väpnade konflikter och konflikthantering*, en överblick över väpnade konflikter och fredsprocesser i Amerika, Asien och Oceanien, Europa, Mellanöstern och Nordafrika samt Afrika söder om Sahara liksom över globala och regionala trender för fredsoperationer
- *Militärutgifter, internationella vapenöverföringar och utvecklingen för vapenproduktionen*
- *Världens kärnvapenarsenaler*, med en översikt av de nio kärnvapenstaterna och deras nukleära moderniseringsprogram
- *Kärnvapenbegränsning*, med utvecklingen av den rysk-amerikanska strategiska dialogen, Irans kärnteknikavtal och multilaterala kärnvapenbegränsnings- och nedrustningsfördrag, inklusive ikraftträdandet av Fördraget om förbud mot kärnvapen
- *Kemiska och biologiska säkerhetshot*, med bl a Covid-19-pandemins påverkan, utredningen om den påstådda användningen av kemiska vapen i Syrien och utvecklingen av de internationella juridiska dokumenten mot kemisk och biologiska krigföring
- *Konventionell rustningskontroll*, med fokus på inhumana vapen och andra konventionella vapen av humanitär oro och försöken att reglera dödliga autonoma vapensystem, länders beteende inom cybersäkerhet och rymdpolitik samt utvecklingen av Open skies-fördraget
- *Produkter med dubbla användningsområden och vapenhandelskontroll*, med presentationer av utvecklingen för Vapenhandelsavtalet, multilaterala vapenembargon och exportkontrollregimer samt översynsprocesserna av EU:s juridiska ramverk för exportkontroll

Årsboken innehåller också bilagor med fördrag och avtal om rustningsbegränsningar och nedrustning, beskrivningar av de viktigaste organisationerna för säkerhetssamarbete samt en kronologi över det gångna årets händelser inom SIPRI:s forskningsområden.